

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LX. — Izdan in razposlan dné 8. avgusta 1894.

(Obsega štev. 168.—169.)

168.

Zakon z dné 20. julija 1894. l.

o razširbi zavarovanja proti nezgodam.

S pritrdilom obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

V nastopnem oznamenjene podjetbe se v meri, kolikor bi že ne bile zavarovanju zavezane po zakonu z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1888.), govorečem o zavarovanju delavcev proti nezgodam, stavljajo pod dolžnost zavarovanja po meri določil navedenega zakona:

1. Vsi obrati železnic, naj jih goni katera koli motorna sila.
2. Obrati vseh drugih podjeteb, ki se obrtoma pečajo s prevažanjem oseb in stvari po suhem in po morju, ne rušéč izjem, ki so v §. 2. navedenega zakona ustanovljene o plovstvenih obratih, stoječih pod pomorskimi zakoni.
3. Grabačije (bagerije).
4. Podjetbe, ki se obrtoma pečajo s snažbo cest in poslopij (oken, streh i. e. r.).

(Slovenisch.)

5. Obrtoma obratovane podjetbe skladov blaga, vštevši tudi skladovnice in obrate skladov za les in oglje.

6. Podjetbe stalnih gledališč, tudi če se ne vršé skozi vse leto, gledé vseh delavcev in obratnih uradnikov, ki imajo pri njih posla, in pa gledé igrajočih oseb.

7. Gasilci po poklicu.

8. Izvrševanje obrta vodotokarskega (vodotočnih čistilcev).

9. Izvrševanje obrta dimnikarskega.

10. Izvrševanje obrta kamenarskega, vodnjakarskega in konstruktorjev z železom, gledé vseh tistih vrst obrata, ki še niso privzete v zavarovalno dolžnost.

Člen II.

Dolžnost tozemskih železničnih podjeteb (člen I., št. 1.) in pa drugih po suhem obratovanih podjeteb za prevažanje (člen I., št. 2.), svoje služnike zavarovati proti nasledkom obratnih nezgod, razteza se tudi na tiste delavce in obratne uradnike, ki imajo trajno opravilo v inozemstvu ali v deželah ogrske krone ali na stičnih kosih ali pa na mejnih postajah; ta dolžnost pak ne nastopi tedaj, kadar

so te osebe že po zakonarstvu (zakonodajstvu) druge države zavarovane proti nasledkom obratnih nezgod.

Pri obratih plovstva po notranjem vodovju, ki so po členu I., številki 2. privzeti v dolžnost zavarovanja, razteza se ta dolžnost zavarovanja po meri nastopnih določil na vse podjetbe, ki imajo v ozemlju, kjer ta zakon velja, svoj sedež ali pa svoj stalni zastop in katerih vozila vozijo ali samo in edino ali pa le za nekaj časa po domačem ozemlju.

Delavci in obratni uradniki teh podjeteb so zavarovani:

- a) proti nasledkom obratnih nezgod, katere se pripeté v ozemlju, kjer ima ta zakon veljavnost, in
- b) tisti med njimi, ki so v službi na plovilih, plovočih med domačim ozemljem in deželami ogrske krone, oziroma inozemstvom, vrhu tega tudi proti nasledkom vseh obratnih nezgod, ki se pripeté vsled voženj teh ladij zunaj ozemlja, kjer ima ta zakon veljavnost.

Osebe, oznamene pod b), niso zavezane zavarovanju tedaj, kadar so proti nasledkom obratnih nezgod zavarovane že po zakonarstvu druge države.

Postopanje, kakó je določati zahtevke odškodbe vsled kake obratne nezgode, katera je zadela zavarovano osebo v deželah ogrske krone ali v inozemstvu, vredí se ukazoma.

Za pristojnost h kaki zavarovalnici, ustanovljeni po zakonu z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1888.) je gledé podjeteb, zavarovanju zvezanih po členu I., št. 1. in 2., merodajen sedež podjetbe, oziroma sedež njenega stalnega zastopa.

V slučajih, v katerih ravnokar navedeni zakon ustanavlja uradovanje tistega političnega oblastva prve stopinje, v čegar okolišu leži zavarovanju zvezani obrat, naj gledé na zavarovanje omenjenih obratov nastopa tisto politično oblastvo prve stopinje, v čegar okraju ima dotična podjetba svoj sedež, oziroma svoj stalni zastop.

Člen III.

Rok, do katerega naj podjetniki že stoječih obratov v členu I., točki 1. do 10. oznamene vrste podajajo v §. 18. zakona z dné 28. decembra

1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1888.), govorečega o zavarovanju delavcev proti nezgodam, predpisana naznanila, in pa čas, s katerim začne za nje veljavnost zavarovanja, ustanavlja minister za notranje stvari ukazoma.

Člen IV.

O pogodbah, katere so se med kake zasebno zavarovalnico in med podjetnikom katerega po tem zakonu zavarovanju zvezanega obrata sklenile o zavarovanju v tem obratu delo imajočih oseb proti obratnim nezgodam pred 1. dnem novembra meseca 1893. l. in katerih trajna doba še ni iztekla ob času, ko začne veljati tukaj oznamenjeno zavarovanje, uporabljajo se določila drugega odstavka v §. 61. zakona z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1888.) s tem pogojem, da obratni podjetnik, ki je sklenil dotično zavarovalno pogodbo, to pogodbo v treh mesecih po pričetku veljavnosti tega zakona s predložbo dotične police naznani političnemu oblastvu prve stopinje, v čegar okolišu leži zavarovanju zvezani obrat ali plovstvena podjetba, oziroma ima njen stalni zastop svoj sedež.

Člen V.

Podjetnikom zavarovanju zvezanih obratov je dovoljeno, da sebe same, svoje pooblaščenice ali zastopnike, nadalje druge osebe, ki so, ne da bi bile zavezane zavarovanju, izpostavljene nevarnostim obrata, proti nasledkom obratnih nezgod po meri določil zakona z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1888.) zavarujejo pri tisti zavarovalnici, h kateri spada obrat.

Kedor se poslužuje te pravice, naj tedaj, ko zavarovalnici oddaje dotično izjavo, za vsako osebo, ki jo zavaruje, po pravičnem prevdanku zglesi znesek, ne presežajoč 1200 goldinarjev, kot letni zaslužek, ki ga je jemati v podstavo za prispevke podjetnika in za odškodko zavoda.

Pravica podjetnika, zavarovanim pooblaščenecem, zastopnikom in drugim zavarovanju ne zvezanim, toda zavarovanim osebam ob izplačevanju mezde ali plače zaračunjati kvoto zavarovalnega prispevka, ali pa utrgravati jo od mezde ali plače, odvisna je od domembe, ki se o tem vkrene med podjetnikom in zavarovancem.

Določila §. 17. in §. 22., odstavka 2., 3. in 4. v zakonu z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak.

št. 1. iz leta 1888.) se ne uporabljajo o zavarovalnih prispévkih, ki jih je plačevati za zavarovanje.

Zglasila, ki jih je zavarovalnici dajati po §. 18., in pa preračuni, ki jih je polagati po §. 21., naj se raztezajo tudi na zavarovane osebe, katere zavarovanju niso zavezane.

Zavarovanost se pričinja z dném potem, ko zglasilo dojde zavarovalnici ter neha z dném odglasitve, najpoprej pak po preteku pol leta.

Člen VI.

Podjetnikom, katerih obrati niso po zakonu zavezani zavarovalni dolžnosti, je dovoljeno, svoje delavce in obratne uradnike in pa ostale, v členu V. oznamenjene osebe zavarovati proti nasledkom obratnih nezgod pri tisti zavarovalnici, v katere okolišu leži obrat.

O takem prostovoljno v zavarovanje zglašenem obratu se zmislooma uporabljajo vsa določila zakona z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1888.), izvzemši določila §. 17., 22., odstavka 2., 3. in 4. in pa §. 61., odstavka 2. in 3., in to takó, da je pravica podjetnika, pri izplačilu mezde ali plače zavarovancem zaračunjati kvoto zavarovalnega prispévka k zaslužení mezdi ali plači, oziroma utrjavati jo od nje, odvisna od domembe, ki se o tem vkrene med podjetnikom in zavarovanimi osebami.

Zavarovanje mora biti splošno (korporativno) za vse v dotičnih obratih delo imajoče delavce in obratne uradnike. Zavarovanost se pričinja z dném potem, ko zglasilo dojde zavarovalnici ter neha z dném odglasitve, najpoprej pak po preteku pol leta.

Gledé podjetnika in ostalih v členu V. imenovanih oseb veljajo določila navedenega člena.

Ministru za notranje stvari se pridržuje, za take obrate ustanoviti nevarnostne razrede ukazoma; vsled tega po zavarovalnici na podstavi §. 18. navedenega zakona opravljena uvrstitev vsakega posameznega obrata v kak nevarnostni razred in v posamezni odstotni postavki tega razreda je zavisna od tamkaj navedenega pravnega leka.

Za obrate, za katere še ni ustanovljen ukazoma nevarnostni razred, opravi uvrstitev v nevar-

nostni razred in v odstotni postavki dotična zavarovalnica s pridržkom državnega odobrila.

Tudi kakor društva sestavljenim prostovoljnim gasilnim družbam in njih zvezam je dovoljeno, korporativno zavarovati svoje dejalne ude proti nasledkom nezgod v službi pri tisti zavarovalnici, v katere okolišu ima dotična družba ali zveza svoj sedež. O takih, prostovoljno v zavarovanje zglašenih gasilnih društvih naj se zmislooma uporabljajo določila, veljajoča za gasilce po poklicu (člen I., točka 7.). Ta določila, zlasti uvrstitev teh gasilnih društev v kak nevarnostni razred izdá minister za notranje svari ukazoma.

Člen VII.

Določila §. 6., odstavka 5. in 6. in pa §. 16. v z. o z. p. n., po katerih se za proračun odškodbe, oziroma za zavarovalni prispevek vštevni letni zaslužek kakega delavca ali obratnega uradnika omejuje na tristokrat toliko, kolikor kedó služi poprek na dan, in pa na znesek 1200 gl., ne uporabljajo se o osebah, katere zavarujejo železnične podjetbe po zmislu člena I., št. 1. in eventualno po členu V.

Te osebe je v zavarovanje privzeti ž njih polnim letnim zaslužkom, vštevši tudi premenljive prejemke (kilometerske, urske novce itd.), in ako bi ta ne dosegel letnega zaslužka, ki se pokaže po zakonu o zavarovanju proti nezgodam, s tem poslednjim zaslužkom.

Prispévki, ki jih je dajati za imenovane osebe, bolé vsi obratnega podjetnika.

O železničnih služnikih, zavarovanih po členu I., št. 1. ali po členu V., in pa o takih po členu V. zavarovanih državnih služnikih, katere mora po dopustilnih pogojih ali drugačnih veljajočih predpisih prevažati železnica brez zahtevka odplate, ne uporablja se, ako jim gré zahtevek odškodbe po določitih pričujočega zakona, zakon z dné 5. marca 1869. l. (Drž. zak. št. 27.), izvzemši predpise §. 46. in 47. v zakonu o zavarovanju proti nezgodam.

Ako bi pak omenjenim osebam ali njih ostalim šel kak zahtevek odškodbe po zakonu z dné 5. marca 1869. l. (Drž. zak. št. 27.), zvišati je ranjencu iz zavarovanja proti nezgodam idoči prihodek za polovico, v slučaju trajnega hiranja pa tako, kakor je okolnostim primerno, še črez to mero do dvojnega

zneska, to je do 120 odstotkov vsega letnega zaslužka; njegovim ostalim idoči znesek je zvišati za dve tretjini.

Člen VIII.

Gledé obratov, katere v ozemlju, kjer ta zakon veljá, obratujejo ogrska ali inozemska železnična upravnstva, izdá se izvršilo določil v členu I., št. 1. in v členu VII. ukazoma.

Člen IX.

Določila drugega odstavka v §. 59. zakona o zavarovanju proti nezgodam se ne uporabljajo o zavarovalnicah, ustanovljenih po §. 58. istega zakona, ako število zavarovancev presega 50.000.

Člen X.

Ta zakon stopi v moč z dném razglasitve.

Izvršitev njegova se naroča Mojemu ministru za notranje stvari in pa Mojemu pravosodnemu ministru v porazumu z Mojimi ostalimi vdeleženimi ministri.

V Išču, dné 20. julija 1894.

Franc Jožef s. r.

Windisch-Graetz s. r. Bacquehem s. r.
Schönborn s. r.

169.

Ukaz ministerstva za notranje stvari z dné 27. julija 1894. l.,

s katerim se v izvršilo člena III. v zakonu z dné 20. julija 1894. l. (Drž. zak. št. 168.), govorečem o razširbi zavarovanja proti nezgodam, ustanavlja rok za naznanilo obratov, ki je morajo podajati podjetniki zavarovanju zavezanih obratov.

V izvršilo člena III. v zakonu z dné 20. julija 1894. l. (Drž. zak. št. 168.), govorečem o razširbi

zavarovanja proti nezgodam, se ukazuje, da morajo podjetniki obratov, na katere se je razširila dolžnost zavarovanja proti nezgodam, o vsakem takem obratu podati do 10. dné septembra 1894. l. tisti po razglasu ministerstva za notranje stvari z dné 22. januarja 1889. l. (Drž. zak. št. 11.) ustanovljeni zavarovalnici, v katere okraju je zavarovanju zavezani obrat, naznanilo, predpisano v §. 18. zakona z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1888.), katero naj pové predmet in vrsto obrata, število oseb, ki imajo pri njem opraviti, in vsoto letnih zaslužkov, ki so merodajni za zavarovanje teh oseb (§. 6., odstavek 5., 6. in 7. v zakonu z dné 28. decembra 1887. l., Drž. zak. št. 1. iz leta 1888. o zavarovanju delavcev proti nezgodam).

Naznanila, katera se morajo podajati v spredaj povedanem roku, kakor tudi priznanila o obratih, kateri se na novo pričnó po preteku zgorenjega roku in se morajo zglašati najkasneje v 14 dnéh, opravljajo naj se tako, da se v dveh izvodih izpolni oni obrazec, katerega za to določijo dotične zavarovalnice; ta naznanila naj se po političnem oblastvu prve stopinje, v čegar okraju je obrat, vpošljejo zavarovalnici.

Tudi podjetbe, ki so dolžnosti zavarovanja proti nezgodam zavezane že po zakonu z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz leta 1888.), katerih dolžnost zavarovanja pak se je s početkoma navedenim zakonom razširila, dolžne so podati novo obratno naznanilo, ki obsega ves sedaj zavarovalni dolžnosti zavezan obrat.

Obratni podjetniki, ki so na čelu več obratov, morajo za vsak obrat izpolniti in vposlati predpisana dva izvoda obratnega naznanila.

Obratni podjetniki, kateri dvomijo, ali so njih obrati zavarovanju zavezani, morajo vendar podati naznanilo in v stolpeu „Opomnje“ povedati razloge, zakaj dvomijo o zavarovalni dolžnosti.

Tiste tozemske železnične podjetbe, katere so pristopile „zadružni nezgodni zavarovalnici za avstrijske železnice“ in ki nameravajo, v členu I., št. 1. početkoma navedenega zakona na ves njih obrat razširjeni dolžnosti zavarovanja zadostiti pri imenovani zavarovalnici, naj naznanilo o tem podadé naravnost ti zavarovalnici.

O državnih ali deželnih zavarovanju zvezanih obratih podaje državno, oziroma deželno oblastvo, katero je tem obratom na čelu, naznanila pristojni

zavarovalnici po političnem deželnem oblastvu, v čegar opravnem okolišu je dotični obrat.

Obrazci naznanila se morejo dobivati ali pri dotičnih zavarovalnicah proti nezgodam samih, ali pa tudi pri političnih oblastvih prve stopinje in pri županstvih, katerim morajo zavarovalnice dati na razpolaganje dovoljno število izvodov.

Obratni podjetniki, katerih naznanilo obsega neresnične dejanske povedbe, kaznujejo se po §. 51. zakona z dné 28. decembra 1887. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1888.) v novcih od pet do petsto

goldinarjev in v slučaju, ko bi se globa ne dala iztirjati, z zaporom od enega dneva do treh mesecev, v kolikor se ne poistini učin, kazniv po občih kazenskih zakonih. Obratni podjetniki, ki omenjenega naznanila ne podadé o pravem času, kaznujejo se po §. 52. taistega zakona v novcih do sto goldinarjev, in če bi se globa ne mogla iztirjati, z zaporom do dvajset dni.

Pričujoči ukaz zadobi moč z dném razglasitve.

Bacquehem s. r.

